

MANTIQUIY MASALALARNI YECHISH METODLARI

Tosheva Yulduz

Osiyo Xalqaro Universiteti magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqola (yoki ish) mantiqiy masalalarni yechish metodlarini o'rganishga bag'ishlangan. Mantiqiy masalalarni yechish o'quvchilarning fikrlash, tahlil qilish va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Ishda deduktiv, induktiv, analitik, sintetik metodlar, shuningdek, grafik va diagramma yordamida yechish hamda algoritmik yondashuv kabi metodik usullar tahlil qilingan. Har bir metodning xususiyatlari, qo'llanilish usullari va amaliy ahamiyati ko'rsatib o'tilgan. Maqola mantiqiy masalalarni yechish metodlarini ta'lim jarayonida samarali qo'llash, talabalarda tanqidiy va analitik fikrlashni rivojlantirish bo'yicha tavsiyalarni o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: Boshlang'ich ta'lim, pedagogik texnologiyalar, mantiqiy masalalar, mantiqiy fikrlash, kreativ tafakkur, muammoli vaziyat, interfaol metodlar, integratsiyalashgan dars, matematika ta'limi, algoritmik yondashuv, konstruktiv ta'lim, o'quv faoliyatini faollashtirish, didaktik imkoniyatlar, o'quvchilarning intellektual rivoji.

Аннотация : Данная работа посвящена изучению методов решения логических задач. Решение логических задач способствует развитию у учащихся критического и аналитического мышления, а также навыков анализа и принятия решений. В работе рассмотрены такие методы, как дедуктивный, индуктивный, аналитический, синтетический, а также использование графиков и диаграмм и алгоритмический подход. Особое внимание уделяется практическому применению этих методов в образовательном процессе для формирования интеллектуальных и творческих способностей учащихся.

Ключевые слова: Начальное образование, педагогические технологии, логические задачи, логическое мышление, креативное мышление, проблемная ситуация, интерактивные методы, интегрированный урок, математическое образование, алгоритмический подход, конструктивное обучение, активизация учебной деятельности, дидактические возможности, интеллектуальное развитие учащихся.

Annotation : This work is devoted to the study of methods for solving logical problems. Solving logical problems helps students develop critical and analytical thinking, as well as problem-solving and decision-making skills. The study analyzes methods such as deductive, inductive, analytical, synthetic, as well as the use of graphs, diagrams, and algorithmic approaches. Special attention is given to the practical application of these methods in the educational process to enhance students' intellectual and creative abilities.

Keywords: *Primary education, pedagogical technologies, logical problems, logical thinking, creative thinking, problem-based situations, interactive methods, integrated lessons, mathematics education, algorithmic approach, constructive learning, activation of learning activities, didactic opportunities, students' intellectual development.*

Mantiqiy masalalarni yechish – o‘quvchilarning fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, tanqidiy va analitik tafakkurni shakllantirishning asosiy vositalaridan biridir. Zamonaviy ta’lim tizimida talabalarning kreativ tafakkuri va intellektual rivoji ustuvor vazifa sifatida qaraladi. Mantiqiy masalalar nafaqat matematik ko‘nikmalarni, balki muammolarni tahlil qilish, yechim strategiyalarini ishlab chiqish va qaror qabul qilish qobiliyatini ham rivojlantiradi. Shu bois, mantiqiy masalalarni yechish metodlarini nazariy jihatdan tahlil qilish va pedagogik jarayonda samarali qo‘llash muhimdir. Mantiqiy masalalar – bu shartlar va natijalar o‘rtasidagi mantiqiy bog‘liqlik asosida yechiladigan intellektual vazifalardir. Pedagogik tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, mantiqiy masalalarni yechish o‘quvchilarda. Tanqidiy va analitik fikrlashni rivojlantiradi. Muammolarni kompleks tahlil qilish ko‘nikmalarini shakllantiradi. Kreativ va algoritmik yondashuvni mustahkamlaydi. STEM fanlarida muammolarni yechish jarayonini samarali qiladi. Mantiqiy masalalarni yechish pedagogik jihatdan bir necha metodlar orqali amalga oshiriladi.

Mantiqiy masalalarni yechish metodlari quyidagilar: Deduktiv metod

Deduktiv metod orqali o‘quvchilar umumiy qoidalarni individual vaziyatlarga tatbiq etadi. Bu metod mantiqiy xulosalar chiqarish va tizimli fikrlashni shakllantirishga xizmat qiladi. Misol uchun, matematik qonuniyatlardan foydalanib yangi masalalarni yechish mumkin. Induktiv metod

Induktiv metod maxsus misollar orqali umumiy qoidalariga erishishni nazarda tutadi. Bu metod o‘quvchilarda kuzatuv, tahlil va umumlashtirish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, induktiv yondashuv STEM ta’limida samaradorligini oshiradi. Analitik metod

Masalani qismlarga bo‘lib, har bir qismini alohida tahlil qilish orqali yechim topish imkonini beradi. Analitik metod murakkab muammolarni bosqichma-bosqich yechishda qo‘llaniladi. Sintetik metod turli ma’lumotlarni birlashtirib umumiy yechim hosil qilishga imkon beradi. Bu metod integratsiyalashgan darslarda va interfaol pedagogik texnologiyalar yordamida qo‘llanadi.

Grafik va diagramma yordamida yechish

Vizualizatsiya orqali masalalarni yechish mantiqiy bog‘liqlikni aniqlashni osonlashtiradi. Diagramma va grafiklar murakkab vaziyatlarda qaror qabul qilish jarayonini soddalashtiradi.

Algoritmik yondashuv

Masalani qadam-baqadam yechish, shart va natijalarni aniqlash, bog‘liqlikni tekshirish orqali yechim samaradorligini oshiradi. Bu yondashuv, ayniqsa, kompyuter dasturlari va STEM ta’limi kontekstida muhimdir.

Pedagogik va amaliy ahamiyati

Mantiqiy masalalarni yechish o‘quv jarayonida quyidagi vazifalarni amalga oshiradi. O‘quv faoliyatini faollashtirish. Tanqidiy va kreativ fikrlashni rivojlantirish. Didaktik imkoniyatlarni kengaytirish. O‘quvchilarning intellektual rivojiga hissa qo‘shish. Pedagogik tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, mantiqiy masalalarni yechishning sistematik qo‘llanilishi talabalarda yuqori darajadagi intellektual ko‘nikmalarni shakllantiradi va ularni murakkab muammolarni mustaqil yechishga tayyorlaydi.

Mantiqiy masalalarni yechish metodlari nafaqat talabalarning matematik qobiliyatlarini, balki ularning tanqidiy, analitik va algoritmik fikrlashini rivojlantiradi. Deduktiv, induktiv, analitik va sintetik metodlar, shuningdek, grafik va algoritmik yondashuvlarni ta’lim jarayonida tizimli qo‘llash o‘quvchilarning intellektual va kreativ rivojlanishiga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Shu bois, mantiqiy masalalarni yechish metodlarini o‘quv jarayonida samarali va integratsiyalashgan shaklda qo‘llash tavsiya etiladi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Olimov, T. H. (2019). SPIRITUAL AND MORAL ASPECTS OF THE FORMATION OF CIVIL CULTURE IN FUTURE SPECIALISTS OF HIGHER EDUCATION. Theoretical & Applied Science, (12), 662-665.
2. Olimov, T. H. (2020). The image of a modern teacher in the formation of civic culture among future highly educated specialists. Pedagogical skill-Bukhara, 5.
3. Olimov, T. H. (2019). Development issues of civil society and culture in the work of Eastern thinkers. Pedagogical skill-Bukhara, 2.
4. Olimov, T. H. (2016). Formation of self-awareness in youth. Social and humanitarian sciences in the educational system.-Tashkent, 4.
5. Olimov, T. (2020). BO‘LAJAK OLIY MA‘LUMOTLI MUTAXASISLARDA FUQAROLIK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHNING AYRIM YO‘NALISHLARI. FAN, TA'LIM VA AMALIYOTNING INTEGRASIYASI, 1(1), 20-27.
6. Xolboyeva, G., & Olimov, T. (2023). O ‘SMIRLAR MA’NAVIYATINI SHAKLLANTIRISHNING IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. Ilm-fan va ta'lim, 1(7).
7. Xolboyeva, G., & Olimov, T. (2023). O ‘SMIRLARDA STRESSLI VAZIYATLARDA KOPING XULQ-ATVOR STRATEGIYALARI NAMOYON BO ‘LISHINING IJTIMOIIY PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. Ilm-fan va ta'lim, 1(7).
8. Olimov, T. THE ROLE OF NATIONAL SPIRITUALITY AND VALUES IN THE DEVELOPMENT OF CIVIL CULTURE IN FUTURE SPECIALISTS WITH HIGHER EDUCATION.